

Legea fondului funciar nr. 18/1991^{*)}

republicată în
M. Of. nr. 1 din 5 ianuarie 1998

Cu modificările și completările aduse prin:

- **O.U.G. nr. 1/1998** pentru modificarea art. 9 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, (M. Of. nr. 26 din 26 ianuarie 1998), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 218/1998 (M. Of. nr. 218 din 26 noiembrie 1998);
- **Legea nr. 54/1998** privind circulația juridică a terenurilor (M. Of. nr. 102 din 4 martie 1998);
- **O.U.G. nr. 102/2001** privind modificarea și completarea Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, precum și modificarea și completarea Legii nr. 18/1991, republicată (M. Of. nr. 350 din 29 iunie 2001), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 400/2001 (M. Of. nr. 492 din 9 iulie 2002);
- **Legea nr. 545/2001** pentru completarea art. 36 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 659 din 19 noiembrie 2001);
- **Legea nr. 247/2005** privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente – Titlul IV (M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005);
- **O.U.G. nr. 209/2005** pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul proprietății (M. Of. nr. 1194 din 30 decembrie 2005);

^{*)} Republicată în temeiul art. VII din Legea nr. 169/1997 (M. Of. nr. 299 din 4 noiembrie 1997), dându-se textelor o nouă numerotare. Legea nr. 18/1991 a fost publicată în M. Of. nr. 37 din 20 februarie 1991 și a mai fost modificată prin Legea nr. 29/1991 (M. Of. nr. 59 din 22 martie 1991), prin O.G. nr. 23/1992 (M. Of. nr. 213 din 28 august 1992), aprobată prin Legea nr. 114/1992 (M. Of. nr. 311 din 30 noiembrie 1992), prin O.G. nr. 46/1994 (M. Of. nr. 241 din 29 august 1994), aprobată prin Legea nr. 132/1994 (M. Of. nr. 359 din 23 decembrie 1994), prin O.G. nr. 20/1995 (M. Of. nr. 184 din 15 august 1995), aprobată prin Legea nr. 104/1995 (M. Of. nr. 270 din 21 noiembrie 1995), prin O.U.G. nr. 5/1996 (M. Of. nr. 207 din 2 septembrie 1996), aprobată prin Legea nr. 47/1997 (M. Of. nr. 58 din 8 aprilie 1997) și prin O.G. nr. 57/1997 (M. Of. nr. 225 din 30 august 1997).

Legea nr. 18/1991

2005), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 263/2006 (M. Of. nr. 572 din 3 iulie 2006);

- **Legea nr. 341/2006** pentru modificarea anexei nr. 1 la Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 626 din 20 iulie 2006);
- **Legea nr. 47/2007** pentru completarea art. 5 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 194 din 21 martie 2007);
- **Legea nr. 340/2007** pentru modificarea alin. (6) al art. 92 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 846 din 10 decembrie 2007);
- **Legea nr. 67/2010** pentru modificarea alin. (3) al art. 18 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 215 din 6 aprilie 2010);
- **Legea nr. 71/2010** pentru modificarea alin. (3) al art. 12 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 258 din 21 aprilie 2010);
- **Legea nr. 158/2010** pentru modificarea art. 26 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 (M. Of. nr. 496 din 19 iulie 2010).

Cuprins	Art.
Capitolul I. Dispoziții generale	1-7
Capitolul II. Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor	8-34
Capitolul III. Dispoziții privind terenurile proprietate de stat și unele prevederi speciale	35-50
Capitolul IV. Dispoziții procedurale	51-65
Capitolul V. Circulația juridică a terenurilor	66-73
Capitolul VI. Folosirea terenului pentru producția agricolă și silvică	74-89
Capitolul VII. Folosirea temporară sau definitivă a terenurilor în alte scopuri decât producția agricolă și silvică	90-103
Capitolul VIII. Organizarea și amenajarea teritoriului agricol	104-105
Capitolul IX. Sancțiuni	106-115
Capitolul X. Dispoziții tranzitorii și finale	116-123
<i>Anexa Nr. 1. Taxa datorată pentru scoaterea definitivă din circuitul agricol a terenurilor aflate în extravilan</i>	
<i>Anexa Nr. 2. Taxa pentru folosirea definitivă a terenurilor forestiere în alte scopuri decât producția forestieră și defrișarea de păduri</i>	

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Terenurile de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul public ori privat din care fac parte, constituie fondul funciar al României.

Art. 2. În funcție de destinație, terenurile sunt:

a) terenuri cu destinație agricolă, și anume: terenurile agricole productive – arabile, viile, livezile, pepinierele viticole, pomicele, plantațiile de hamei și duzi, pășunile, fânețele, serele, solariile, răsadnițele și altele asemenea –, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamentele silvice, pășunile împădurite, cele ocupate cu construcții și instalații agrozootehnice, amenajările piscicole și de îmbunătățiri funciare, drumurile tehnologice și de exploatare agricolă, platformele și spațiile de depozitare care servesc nevoilor producției agricole și terenurile neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă;

b) terenuri cu destinație forestieră, și anume: terenurile împădurite sau cele care servesc nevoilor de cultură, producție ori administrare silvică, terenurile destinate împăduririlor și cele neproductive – stâncării, abrupturi, bolovănișuri, râpe, ravene, torenți –, dacă sunt cuprinse în amenajamentele silvice;

c) terenuri aflate permanent sub ape, și anume: albiile minore ale cursurilor de apă, cuvele lacurilor la nivelurile maxime de retenție, fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale;

d) terenuri din intravilan, aferente localităților urbane și rurale, pe care sunt amplasate construcțiile, alte amenajări ale localităților, inclusiv terenurile agricole și forestiere;

e) terenuri cu destinații speciale, cum sunt cele folosite pentru transporturile rutiere, feroviare, navale și aeriene, cu construcțiile și instalațiile aferente, construcții și instalații hidrotehnice, termice, de transport al energiei electrice și gazelor naturale, de telecomunicații, pentru exploatarea miniere și petroliere, cariere și halde de orice fel, pentru nevoile de apărare, plajele, rezervațiile, monumentele naturii, ansamblurile și siturile arheologice și istorice și altele asemenea.

Note: **1. În legătură cu prevederile art. 2 lit. c),** a se vedea și:

- Legea nr. 17/1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României (M. Of. nr. 765 din 21 octombrie 2002);

- Legea apelor nr. 107/1996 (M. Of. nr. 224 din 8 octombrie 1996).
Potrivit art. 3 din această lege, „(1) *Aparțin domeniului public al statului apele de suprafață cu albiile lor minore cu lungimi mai mari de 5 km și cu bazine hidrografice ce depășesc suprafața de 10 km², malurile și cuvetele lacurilor, precum și apele subterane, apele maritime interioare, faleza și plaja mării, cu bogățiile lor naturale și potențialul valorificabil, marea teritorială și fundul apelor maritime.*

(2) *Albiile minore ale cursurilor de apă cu lungimi mai mici de 5 km și cu bazine hidrografice ce nu depășesc suprafața de 10 km², pe care apele nu curg permanent, aparțin deținătorilor; cu orice titlu, ai terenurilor pe care se formează sau curg. (...)*

(3) *Insulele, care nu sunt în legătură cu terenurile cu mal la nivelul mediu al apei, aparțin proprietarului albiei apei. (...)*”

2. În legătură cu prevederile art. 2 lit. e), a se vedea și:

- O.G. nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor (M. Of. nr. 237 din 26 iunie 1998);

- Legea minelor nr. 85/2003 (M. Of. nr. 197 din 27 martie 2003);

- Legea petrolului nr. 238/2004 (M. Of. nr. 535 din 15 iunie 2004);

- Legea gazelor nr. 351/2004 (M. Of. nr. 679 din 28 iulie 2004);

- Legea energiei electrice nr. 13/2007 (M. Of. nr. 51 din 23 ianuarie 2007).

Art. 3. În sensul prezentei legi, prin deținători de terenuri se înțelege titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori deținători precari.

Art. 4. (1) Terenurile pot face obiectul dreptului de proprietate privată sau al altor drepturi reale, având ca titulari persoane fizice sau juridice, ori pot aparține domeniului public sau domeniului privat.

(2) Domeniul public poate fi de interes național, caz în care proprietatea asupra sa, în regim de drept public, aparține statului, sau de interes local, caz în care proprietatea, de asemenea, în regim de drept public, aparține comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor.

(3) Administrarea domeniului de interes public național se face de către organele prevăzute de lege, iar administrarea domeniului public de interes local se face de către primării sau, după caz, de către prefecturi.

(4) Terenurile din domeniul public sunt cele afectate unei utilități publice.

Notă: A se vedea și Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia (M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998), precum și Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată (M. Of. nr. 123 din 20 februarie 2007).

Art. 5. (1) Aparțin domeniului public terenurile pe care sunt amplasate construcții de interes public, piețe, căi de comunicații, rețele stradale și parcuri publice, porturi și aeroporturi, terenurile cu destinație forestieră, albiile râurilor și fluviilor, cuvele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale, țărmurile Mării Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public.

(2) Terenurile care fac parte din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Ele nu pot fi introduse în circuitul civil decât dacă, potrivit legii, sunt dezafectate din domeniul public.

(3) ¹⁾ Terenurile pe care sunt amplasate rețele stradale și parcuri publice, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii nu pot fi dezafectate din domeniul public decât în cazuri de excepție pentru lucrări de interes național.

Art. 6. Domeniul privat al statului și, respectiv, al comunelor, orașelor, municipiilor și județelor este alcătuit din terenurile dobândite de acestea prin modurile prevăzute de lege, precum și din terenurile dezafectate, potrivit legii, din domeniul public. El este supus dispozițiilor de drept comun, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Art. 7. Fondul funciar și, în mod corespunzător, dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale trebuie înregistrate în documentele de evidență funciară și de publicitate imobiliară prevăzute de lege.

Notă: A se vedea Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, republicată (M. Of. nr. 201 din 3 martie 2006).

¹⁾ Alin. (3) al art. 5 a fost introdus prin art. unic al Legii nr. 47/2007.

Capitolul II. Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor

Art. 8. (1) Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor care se găsesc în patrimoniul cooperativelor agricole de producție se face în condițiile prezentei legi, prin reconstituirea dreptului de proprietate sau constituirea acestui drept.

(2) De prevederile legii beneficiază membrii cooperatori care au adus pământ în cooperativa agricolă de producție sau cărora li s-a preluat în orice mod teren de către aceasta, precum și, în condițiile legii civile, moștenitorii acestora, membrii cooperatori care nu au adus pământ în cooperativă și alte persoane anume stabilite.

(3) Stabilirea dreptului de proprietate se face, la cerere, prin eliberarea unui titlu de proprietate în limita unei suprafețe minime de 0,5 ha pentru fiecare persoană îndreptățită, potrivit prezentei legi, și de maximum 10 ha de familie, în echivalent arabil.

(4) Prin familie se înțelege soții și copiii necăsătoriți, dacă gospodăresc împreună cu părinții lor.

Notă: A se vedea și prevederile art. 3 din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, *infra*, nr. 1, precum și H.G. nr. 890/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, *infra*, nr. 3.

Art. 9. (1) Persoanele cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate în limita suprafeței de teren de 10 ha de familie, în echivalent arabil, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate și pentru diferența dintre această suprafață și cea pe care au adus-o în cooperativa agricolă de producție sau care a fost preluată în orice mod de aceasta, până la limita suprafeței prevăzute la art. 3 lit. h) din Legea nr. 187/1945 pentru înfăptuirea reformei

agrare¹⁾, de familie, indiferent dacă reconstituirea urmează să se facă în mai multe localități sau de la autori diferiți.

(2) Persoanele cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate, potrivit legii, în limita suprafeței de teren de până la 10 ha de familie și cărora li s-a aplicat cota de reducere, potrivit art. 14 alin. (3) din lege, pot formula cerere pentru suprafețele de teren care au constituit această cotă. Cererile se formulează în cazul în care cota de reducere a depășit procentul de 5%.

(3) ²⁾ Cererea se depune la primăria localității sau, după caz, la primăriile localităților în a căror rază teritorială se află terenul pentru care urmează să fie reconstituit dreptul de proprietate, personal sau prin poștă, cu confirmare de primire, până la data de 31 decembrie 1998, sub sancțiunea decăderii din termen.

(4) Cererea va cuprinde:

- a) numele și prenumele persoanei solicitante și domiciliul acesteia;
- b) calitatea de titular sau de moștenitor al dreptului de proprietate pentru care i s-a reconstituit sau urmează să i se reconstituie acest drept, potrivit prezentei legi;
- c) suprafața de teren care i s-a reconstituit și diferența pe care o solicită.

(5) La cerere se va anexa:

- a) copie xerox de pe titlul de proprietate care s-a emis sau, după caz, de pe procesul-verbal ori de pe fișa de punere în posesie;
- b) copii xerox de pe actele doveditoare ale dreptului de proprietate pentru suprafețele de teren solicitate în plus;
- c) o declarație în care se va menționa, pe propria răspundere, suprafața totală de teren atribuită în proprietate, prin reconstituire sau prin constituire, de familie, potrivit prezentei legi, chiar dacă aceasta s-a făcut în mai multe localități sau de la mai mulți autori.

¹⁾ Potrivit art. 3 din Legea nr. 187/1945 pentru înfăptuirea reformei agrare (M. Of. nr. 68 bis din 23 martie 1945): „În scopul înfăptuirii agrare, trec asupra Statului pentru a fi împărțite plugarilor îndreptățiți la împroprietărire și pentru a constitui rezervele prevăzute la art. 2, pct. c și d, următoarele bunuri agricole cu inventarul viu și mort afectat lor:

[...] h) *Prisosul terenurilor agricole constituind proprietăți ale persoanelor fizice care depășesc suprafața de 50 ha, și anume: pământul arabil, livezile, fânețele, bălțile și iazurile artificiale, fie că servesc sau nu pentru pescuit, mlaștinile și terenurile inundabile*”.

²⁾ Alin. (3), (8) și (10) ale art. 9 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. unic din Legea nr. 218/1998.

(6) Primarul va constitui un registru special, parafat, numerotat și sigilat, în care se vor înregistra, în ordine cronologică, cererile depuse de persoanele îndreptățite și va emite, la cerere, un bon cu numărul de înregistrare.

(7) Pentru cererile depuse prin poștă, pe confirmarea de primire se vor menționa numărul de înregistrare a cererii și data acesteia.

(8) Primarul sau secretarul consiliului local este obligat să primească cererea și să o înregistreze, indiferent dacă aceasta cuprinde sau nu cuprinde toate mențiunile precizate la alin. (4) și dacă nu este însoțită de toate actele prevăzute la alin. (5). În acest caz, primarul sau secretarul este obligat să comunice solicitantului ca, până la data de 31 decembrie 1998, să depună toate actele menționate la alin. (5), sub sancțiunea decăderii acestuia din termen.

(9) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (6) de către primar sau secretar atrage după sine atât răspunderea administrativă și disciplinară a acestuia, potrivit legii, cât și plata de daune cominatorii sau, după caz, și de daune-interese.

(10) După data de 31 decembrie 1998, prevăzută la alin. (3), primarul este obligat ca, în termen de 30 de zile, să întocmească situația privind categoriile de persoane, terenurile agricole solicitate și balanța fondului funciar pe localitate – comună, oraș sau municipiu – în vederea reconstituirii dreptului de proprietate, potrivit legii. Înăuntrul acestui termen primarul le va transmite prefectului, sub semnătură.

(11) În termen de 15 zile de la primire, prefectul va întocmi situația privind categoriile de persoane solicitante și balanța fondului funciar pe județ, pe care le va transmite, în același termen, Departamentului pentru Administrație Publică Locală.

(12) După întocmirea balanței fondului funciar la nivel de țară, prin lege se vor stabili suprafețele de teren agricol care vor fi reconstituite.

Notă: 1. Potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1/2000: „(2) *Reconstituirea dreptului de proprietate pentru persoanele fizice prevăzute la art. 9 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se face pentru diferența dintre suprafața de 10 ha de familie și cea adusă în cooperativa agricolă de producție sau preluată prin legi speciale ori în orice mod de la membrii cooperatori, dar nu mai mult de 50 ha de proprietar deposedat.*”

„În cazul persoanelor fizice prevăzute la art. 9 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările ulterioare, cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate în limita suprafeței de teren agricol de până la 10 ha de familie și li s-a aplicat cota de reducere potrivit legii, se restituie și diferența de suprafață neatribuită sau li se acordă despăgubiri” (art. 5 din Legea nr. 1/2000).

2. A se vedea și art. 33 din Legea nr. 1/2000 care prevede că: *„Pot cere reconstituirea dreptului de proprietate și foștii proprietari cărora li s-au respins cererile sau li s-au modificat ori anulat adevărurile de proprietate, procesele-verbale de punere în posesie sau titlurile de proprietate, prin nesocotirea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997. Cererile de reconstituire a dreptului de proprietate se consideră a fi depuse în termen chiar dacă acestea au fost depuse la alte comisii decât cele competente potrivit legii; aceste comisii vor trimite cererile, din oficiu, comisiilor competente, înștiințând despre acest lucru și persoanele îndreptățite. Persoanele fizice și persoanele juridice care nu au depus în termenele prevăzute de Legea nr. 169/1997 și de prezenta lege cereri pentru reconstituirea dreptului de proprietate sau, după caz, actele doveditoare pot formula astfel de cereri până la data de 30 noiembrie 2005 inclusiv. În cazul formelor asociative prevăzute la art. 26 alin. (1) din lege, aflate în curs de constituire, cererea poate fi formulată de comitetul ad-hoc de inițiativă”.*

Art. 10. (1) Persoanele fizice și persoanele juridice cărora li s-a reconstituit sau li s-a constituit dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole, potrivit prezentei legi, precum și persoanele juridice care au în patrimoniu sau în administrare terenuri agricole ori dețin în orice mod asemenea terenuri au obligația de a da secretarului consiliului local o declarație în care vor menționa suprafața de teren agricol atribuită sau, respectiv, deținută efectiv, în una sau mai multe localități, iar pentru persoanele fizice, și de la mai mulți autori.

(2) Persoanele fizice vor face declarația pe propria răspundere, iar persoanele juridice, prin reprezentanții lor.

Notă: A se vedea și dispozițiile art. 11 din Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, *infra*, nr. 3.

Art. 11. (1) Suprafața adusă în cooperativa agricolă de producție este cea care rezultă din: actele de proprietate, cartea funciară, cadastru, cererile de înscriere în cooperativă, registrul agricol de la data intrării în cooperativă, evidențele cooperativei sau, în lipsa acestora, din orice alte probe, inclusiv declarații de martori.

(2) ¹⁾ Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește suprafețele preluate de cooperativele agricole de producție în baza unor legi speciale sau în orice mod de la membrii cooperatori.

(2¹⁾ ²⁾ Terenurile preluate abuziv de cooperativele agricole de producție de la persoanele fizice, fără înscriere în cooperativele agricole de producție sau de către stat, fără nici un titlu, revin de drept proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, dacă acestea nu au fost atribuite legal altor persoane.

(3) Stabilirea dreptului de proprietate se face la cerere, pe baza situației terenurilor deținute de cooperativa agricolă de producție la 1 ianuarie 1990, înscrisă în sistemul de evidență a cadastrului funciar general sau a registrului agricol, corectată cu înstrăinările legal efectuate de către cooperativă până la data intrării în vigoare a legii.

(4) Cererea de stabilire a dreptului de proprietate se depune și se înregistrează la primărie în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 12. (1) În scopul stabilirii dreptului de proprietate prin reconstituirea sau constituirea acestuia, atribuirii efective a terenurilor celor îndreptățiți și eliberării titlurilor de proprietate, în fiecare comună, oraș sau municipiu, se constituie, prin ordinul prefectului, o comisie condusă de primar.

(2) Comisiile comunale, orașenești sau municipale vor funcționa sub îndrumarea unei comisii județene, numită prin ordinul prefectului și condusă de acesta.

(3) ³⁾ Procedura de constituire și modul de funcționare a comisiilor, precum și modelul și modul de atribuire a noilor titluri de proprietate se vor stabili prin hotărâre a Guvernului în termen de 15 zile de la data

¹⁾ Alin. (2) al art. 11 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 1 al art. I din Titlul IV al Legii nr. 247/2005.

²⁾ Alin. (2¹) al art. 11 a fost introdus prin pct. 2 al art. I din Titlul IV al Legii nr. 247/2005.

³⁾ Alin. (3) al art. 12 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I din Legea nr. 71/2010.

publicării prezentei legi. Din comisii vor face parte cetățeni desemnați de obște din toate categoriile îndreptățite, specialiști și funcționari publici, precum și conducătorii unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol, după caz. În comunele constituite din mai multe sate, cetățenii vor fi desemnați proporțional cu ponderea numerică a locuitorilor din fiecare sat.

(4)¹⁾ Actele care au stat la baza constituirii sau reconstituirii dreptului de proprietate reprezintă informații de interes public și sunt deschise liberului acces al cetățenilor. Asigurarea accesului la aceste informații de interes public se face în condițiile și potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Notă: A se vedea Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin H.G. nr. 890/2005 – *infra*, nr. 3.

Art. 13. (1) Calitatea de moștenitor se stabilește pe baza certificatului de moștenitor sau a hotărârii judecătorești definitive ori, în lipsa acestora, prin orice probe din care rezultă acceptarea moștenirii.

(2) Moștenitorii care nu-și pot dovedi această calitate, întrucât terenurile nu s-au găsit în circuitul civil, sunt socotiți repuși de drept în termenul de acceptare cu privire la cota ce li se cuvine din terenurile ce au aparținut autorului lor. Ei sunt considerați că au acceptat moștenirea prin cererea pe care o fac comisiei.

(3) Titlul de proprietate se emite cu privire la suprafața de teren determinată pe numele tuturor moștenitorilor, urmând ca ei să procedeze potrivit dreptului comun.

Recurs în interesul legii: Prin Decizia nr. XI/2007 (M. Of. nr. 733 din 30 octombrie 2007), Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 13 din Legea nr. 18/1991, referitoare la posibilitatea repunerii în termenul de acceptare a succesiunii a succesibililor care au renunțat la moștenire, și au stabilit că:

¹⁾ Alin. (4) al art. 12 a fost introdus prin art. unic pct. 1 din Titlul VI al O.U.G. nr. 209/2005.

„Beneficiază de repunerea în termenul de acceptare a succesiunii numai moștenitorii care nu au acceptat succesiunea în termenul prevăzut de art. 700 C. civ., iar nu și cei care au renunțat la moștenire.”

Art. 14. (1) Terenurile cooperativelor agricole de producție situate în extravilanul localităților devin proprietatea cooperatorilor sau, după caz, a moștenitorilor acestora, corespunzător suprafețelor aduse sau preluate în orice mod în patrimoniul cooperativei.

(2) Atribuirea efectivă a terenurilor se face, în zona colinară, de regulă, pe vechile amplasamente, iar în zonele de câmpie, pe sole stabilite de comisie și nu neapărat pe vechile amplasamente ale proprietății, în cadrul perimetrelor actuale ale cooperativelor agricole de producție.

(3) În cazul în care între suprafața de teren a cooperativei agricole de producție, rezultată prin însumarea suprafețelor de teren aduse de cooperatori sau preluate în orice alt mod de cooperativă, și suprafața de teren actuală au intervenit modificări atât în ce privește suprafața totală, cât și pe categorii de folosință, stabilirea proprietății cooperatorilor sau a moștenitorilor acestora se face prin reducerea unei cote proporționale rezultate din scăderea suprafețelor legal folosite în alte scopuri din suprafața totală inițială și proporțional cu categoriile de folosință agricolă existente. Nu vor fi afectați deținătorii de suprafețe care au proprietăți mai mici de 1 ha.

(4) Suprafețele ocupate de plantații pomicole, viticole, sere, heleșteie, amenajări piscicole, pepiniere, construcții administrative și agrozootehnice, precum și cele necesare bazei furajare aferente capacităților de producție zootehnice existente în cooperativele agricole de producție pot reprezenta, pe baza opțiunii proprietarilor, aport la constituirea unor forme de asociere de tip privat, cu sau fără personalitate juridică.

Notă: A se vedea și dispozițiile din Legea nr. 1/2000, care în art. 2 prevede:

„(1) În aplicarea prevederilor prezentei legi reconstituirea dreptului de proprietate se face pe vechile amplasamente, dacă acestea nu au fost atribuite legal altor persoane. Comisiile de aplicare a legilor fondului funciar, de comun acord cu proprietarii, pot comasa terenurile care urmează să fie retrocedate într-un singur amplasament.

(2) Drepturile dobândite cu respectarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, pentru care au fost eliberate adeverințe de proprietate, proces-verbal de punere în posesie sau titlu de proprietate, rămân valabile fără nici o altă confirmare”.